

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: **Bc. Štěpánka Rolniková**, Dějiny umění a vizuální studia

Název práce: ***Rytířský sál píseckého hradu a jeho výzdoba***

Oponent práce: Mgr. Hynek Látal, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Poněkud rozporuplná rozsáhlá diplomová práce Štěpánky Rolnikové zaujme v několika ohledech svou pečlivostí, několik podstatných témat však zároveň zanechává bez jednoznačného postoje. V následujících odstavcích se tedy budu snažit zmínit jak klady, tak zápory předkládaného textu.

Úvodní části práce by přespříliš kritického čtenáře mohly snadno od dalšího čtení odradit, neboť obsahují sice místy zajímavé, ale poněkud pochybně ozdrojované pasáže o funkci a podobě hradů. Hradní architektura je docela specifickou disciplínou na pomezí archeologie, historie a dějin umění, takže orientace v klíčových badatelských postavách a jejich dílech může být pro studentku přirozeně náročnější, na druhou stranu těchto jmen a titulů není zas tolik, aby to autorka s pečlivostí sobě vlastní nezvládla. Po překonání pochybností o odborné kvalitě textu však čtenář zjistí, že autorka se do problematiky postupem doby přeci jen ponořila a většinu relevantních odkazů v jeho následujících částech nachází. (I když pochybně vypadající internetové zdroje autorka hojně využila například i v medailonech panovníků.)

Poněkud rozporně působí celek textu ve struktuře jeho obsahu. Ačkoliv hlavním tématem má být tzv. Rytířský sál, autorka se pro čtenáře překvapivě nejdříve dosti rozsáhle zaobírá předpokládanou kaplí a tzv. Královským sálem, než se dopracuje k části o sálu rytířském. Jeho úvodní specifikaci, tedy některé pasáže o dataci výzdoby a objednavatelích snad mohla v takové struktuře vynechat, protože nejen že si tzv. vystřílí zlomkovitě představené názory staršího bádání na začátku, ale určitou neuspořádanost a nekonzistentnost dále v textu čtenáře snadno, i když jistě nechtěně, mate. Gradující struktura autorčina vyprávění je zvolena v zásadě správně, jen není důsledně dodržována a hlídána, chápu nicméně, že je to úkol pro diplomatku ještě relativně dost náročný.

Jako vedoucímu jiné, na našem ústavu současně vznikající diplomové práce o freskové výzdobě zámku v Blatné se podivuji nad skutečností, že autorka předkládaného textu kolegyni M. Chumovou nezmiňuje a zjevně o jejích výzkumech bohužel neví. Je to škoda, možná by jí i neformální rozhovor s kolegyní při úvahách nad funkcí sálů středověkých hradů mohl hodně pomoci.

Ocenit naopak musím velmi disciplinovanou grafickou úpravu práce a relativně bezchybný jazyk i pěkný styl celého textu. Velkým přínosem je pro čtenáře příkladně názorná obrazová příloha se schématy a srovnávacími dvojicemi kresebných a fotografických ilustrací. Trochu mě pak mrzelo, že v příloze zcela schází ukázka výsledků digitalizace středověkých památek, případně i konkrétně píseckého sálu, jemuž je v závěru kapitola věnována.

Část o interpretaci maleb rytířského sálu je velmi zdařilá, škoda jen, že tak krátká, protože autorka si důkladnou analýzou maleb, jejich motivů a vzájemných vztahů připravila půdu pro mnohem hlubší i širší úvahy nad funkcí a typologií malířské výzdoby pozdně středověkých profánních prostor. Obecnější úvahy tohoto typu se v textu tu a tam v náznacích objevují, ale rozhodně to je jeden z výše zmíněných nedotažených aspektů celé práce. Schází jakákoliv zahraniční srovnání i důsledně promyšlené otázky pozice výzdoby v reprezentaci středověké šlechty. Leccos je naznačeno (křesťanské rytířství a utužování politických vazeb), ale často poněkud povrchně. S tím pak souvisí autorčin ne nezajímavý závěr o „kompromisním“ objednavatelství malířské výzdoby píseckého sálu. Čtenář však pro něj v předcházejícím textu nenachází dostatečnou argumentační oporu, neboť až v autorčině vývodu se bez odkazu na jakékoliv zdroje dozvídá, že na malbách pracovali různí malíři a jsou v nich uplatněny odlišné formální znaky.

S tímto souvisí pečlivě zpracovaná kapitola o restaurování maleb z roku 1902, kterou sice autorka hodnotí jako neodbornou, silné argumenty pro své hodnocení ale dle mého názoru nepředkládá. V jejím líčení mě naopak zaujalo, jak citlivě na svou „nepoučenou“ dobu malíř při restaurování postupoval. Dokazují to z velké části i kresby, zachycující stav maleb před restaurováním, neboť rozdíly mezi nimi a současným stavem, jsou dle mého pochopení minimální. Z autorčina textu není navíc zcela jasné, jak do současné podoby zasáhla restaurování v 70. a 80. letech 20. století.

A jak bylo naznačeno výše, část o digitálních skenech středověkých památek je sice zajímavá a celek modernizuje, není však jasné, do jaké míry se autorka s výsledky těchto současných průzkumů píseckého sálu seznámila a proč je ani náznakově ve svých analýzách malířské výzdoby nevyužila.

Předkládaná diplomová práce se záslužně zabývá složitou problematikou, autorka však v několika aspektech jako by skončila v půli cesty a neměla kapacitu témata dotáhnout důsledně do jednoznačného konce. Neměla lehký úkol, a proto jsem zvědav na diskusi u obhajoby a práci kvůli jejím nesporným kladům **doporučuji k obhajobě.**

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 17. srpna 2022

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl/a
--------------------	---------	-------------	-------	-------------